

ΜΕΓΑΛΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΠΑΝΤΟΥ

ΕΝΑΣ ΤΡΕΛΛΟΣ.....

Οι περισσότεροι τον έλεγαν δώδεκα τρελλό· οι δικοί του ιδιότροπο και σκαρτάδο.

Έζησε να τον δώ και με όλες τις δυσκολίες της φαιμίας του που ήθελε να τον κρατά μακριά απ' τον κόσμο κι' απόμονο για να μη τον βλέπουν και γίνεται λόγος, κατώρθωσε το γλυκύτατο αυτό φθινοπωρινό δειλινό να γίνει δεκτός και να μλώ στο μοναχικό του γραφείο.

Εικόνες οικογενειακές κρεμασμένες στον τοίχο. Βιβλία σκόρπια δεξιά κι' αριστερά, χαρτιά ανοιγμένα άνω στο γραφείο. Ένα άνακταμα πραγμάτων, σκόνη μπόλικη στα έπιπλα και στα πράγματα.

— Δεν αφήνουν τη σκόνη να τα σκεπάσει όλα πέρα και πέρα απ' ούδ' όλα είναι πεθαμένα.

— Δίχρη έχετε το έπινα, αλλά δε μου λέτε ποιά είναι πεθαμένα;

— Νά· όλα όσα βλέπετε κι' όσα δεν βλέπετε. Όρίστε από δώ και άρπάζοντάς με από το χέρι μ' έφερε σιμά στο παράθυρο άνασήκωσε μ' απότομη χειρονομία την κουρτίνα, παραμέρισε τα μερνετάκια και φάνηκε κάτω το περβόλι με τα υπερύψηλα κυπαρίσσια, τους πελώριους εύκαλυπτους, και τα ξανανιωμένα σά σε δεύτερη άνοιξη καρποφόρα. Νεραντζιές και λεμονιές και κινριές καταπράσινες θρασυμανούσαν με την πυκνή φυλλωσιά τους. Μιάς λεύκας άσημόπαιζαν άκόμα τα φύλλα στις τελευταίες άχτιδες, μια δυό φουνιές έπρόβαν τα σπαθιστά κλωνάρια τους στήλνοντας τον άέρα και μερικές άκακίες στη γαμμή χάραιαν το δρόμο ως έξω στην καγκλωλιή πόρτα του δημόσιου δρόμου που, σκονισμένος και ξερός, άσπριζε ως πέρα το βουνό μακριά, άνεβαίνοντας προς το διάσελο.

— Με περνανε για ιδιότροπο... για τσιμπημένο... για τρελλό. Πέστοις λοιπόν χαιρετίσματα. Αυτοί είν' όλοι τους θεόστραβοι και ζώα, κ' ένω μονάχα βλέπω την αλήθεια. Αυτό το περβόλι, πέθανε από χρόνια. Πού είναι τα κυπαρίσσια που φύτεψα μόνος μου με το χέρι μου; Τόσα δά ήταν; μισό μπόλι λεπτούτσικα και λιγερά μόνος μου έσκαβα τ' αιλάκι της άμπολής, και πότιζα τις λεμονιές και τις νεραντζιές. Έκει μέσα σ' αυτά τα βατό-θαμνα χάραια δρομάκια, και στο μάγκο που δε βλέπετε πιά τον μαρμαρένιο, που τον έφαγαν οι λειχήνες, καθισμένη μια ξανθοπλόκαμη με το τελλάρο της κεντούσε με κιντρινομέταξο και χρυσολισσές τον ήλιο και τ' άστέρια δυο παχουλά και ροδομάγουλα παιδάκια παίζαν κάτω στο χώμα και στα βότσαλα χτίζοντας πυργούς και καστέλλια και γελοούσαν και φώναζαν και κλαίγαν κ' οι κρουσταλλένιες λαλιές τους μπαίναν απ' αυτό έδω το παραθύρι μαζί με την άνοιξιάντικη αύρα, με το φθινοπωρινό άεράκι του νότου με τον μπάτη το βραδυνό του καλοκαιριού και με την ήλιόλουστη θαλπωρή του χειμώνα.

Τίποτε δε ζή σου λέω; Πήγαινε κάτω στο σπίτι και θά ιδής τη γυναίκα μου; Δεν τη γνωρίζω πιά· γιά μένα έχει πεθάνει χρόνια τώρα. Κότταξε ένα λεβέντη με το ξανθό μουστακάκι και την περήφανη περπατησιά. Μου λέν πως είναι τ' άγόρι μου! Είναι ή δεν είναι τρελλός; Κ' έκείνη ή κοπέλλα ή μελανομάτα και χαμωβλεπούσα μου ξαναλένε πως είναι ή κορούλα μου, ή άγγελόμορφη, που χόρευα στα γόνατα μου και μου τραβούσε το μουστάκι και μου χάιδενα τα μαλλιά. Τι είναι ζωντανό από ό,τι ήξερα· πές μου; Περβόλι, δέντρα, λουλούδια, το νεράκι που έτρεχε στην έμπολη, ούρανος, ήλιος, ή γυναίκα μου, τα παιδιά μου μά... κ' έγω ό ίδιος... Κότταξέ με καλά είν' έγω ό ίδιος που με γνώριζες στο σκοτάδι μου! Αυτός που με βλέπετε στο βουνό. Είναι, στην έξοχή, στον κάμπο, στο βουνό. Είναι πεθαμένοι άγαπητέ μου... νεκροί για πάντα. Ό,τι είμαστε σήμερα είναι ή μούμιες του άλλου· τίνος έγω μ'α. Κότταξε καλά τριγύρω σου. Τίποτε δε θά ιδής, καυμένη, ζωντανό. Ούρανος, γή, πράματα, πρόσωπα, δικοί σου, ξένοι... όλα νεκρά για πάντα. Μονάχα άμα κλείσης τα μάτια σου σφίχτά, άμα βουλώσης τ' αυτιά σου πού να μη σούβχεται άχος από πουθενά τριγύρω σου, τότε κάτι άκούζεις θαμπά να βλέπης· εκείνο μονάχα είναι ή ζωή ή αληθινή, εκείνος είναι ό ίδιος ό έαυτός σου· αυτό που βλέπεις και βλέπω, αυτό που μου κουβάλησες έδω μπροστά μου να ιδώ, αυτό είναι... ένας πεθαμένος όρθιος, χλωμός, και κίτρινος, άσπρος, σάν το λευκό πανί που μ'ας σκεπά-ζει... Και τώρα πηγαινε στο καλό... πήγαινε με τους άλλους πεθαμένους!

Έβηκα και κατρακύλησα δυό-δυό τις σκάλες χωρίς να χαιρετήσω ούτε την νοικοκυρά ή όποία με κότταζε και παρακολουθούσε από την πόρτα της τραπεζαρίας. Δεν πρόφτασα να ιδώ άν σταυροκοπήθηκε!

ΛΑΥΡΑΣ

Η ΚΩΜΩΔΙΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΓΟΝΕΙΣ ΔΙΑ ΜΟΝΤΕΡΝΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Πρόσωπα: Πεπέ, Μανιά, Ριρή, Ύπηρετης.

Προϊ με τη λιανίδα στο πάγκο. Ένας πάγκος διπλός. Απ' έδω κάθεται ή δεσποινίς Ριρή, μια νέα υπερμοντέρνα, απ' εκεί ό κ. Πεπέ, κομψός, σεβαστός, υπερευσεόκοπος, με φαβορίτες, βελάδα και άνθος στην μπουτιουνιέρα. Ο ένας στρέφει τα νώτα προς τον άλλον και είναι βυθισμένοι κι' οι δύο εις την άνάγνωσιν της έφημερίδος των.

ΡΙΡΗ. (Διαβάζει άρεκτα μεγαλοφώνως). Σοβαρός ήλικιωμένος κύριος...

ΠΕΠΕ. (Διαβάζει επίσης μεγαλοφώνως). Ζητείται κύριος σοβαρός...

ΡΙΡΗ. (Συνεχίζει). Ζητεί έργασίαν έλαφράν και αξιοπρεπή.

ΠΕΠΕ. (Συνεχίζει). Δι' έργασίαν έλαφράν και λεπτήν...

ΡΙΡΗ. (Αφίνοντας την έφημερίδα). Μπά, μπά! άκριβώς έτι ζητούσα!

ΠΕΠΕ. (Αφίνοντας την έφημερίδα). Έπί τέλους πέτυχα!

ΡΙΡΗ. Νά ό σοβαρός κύριος που ζητούσα!

ΠΕΠΕ. Νά ή λεπτή έργασία που έγύρευα!..

ΡΙΡΗ. (Ακούει και στρέφει). Πώς;

ΠΕΠΕ. (Στρέφει ταυτόχρονα). Πώς;

ΡΙΡΗ. Ζητάει λεπτήν έργασίαν;

ΠΕΠΕ. Ζητείτε σοβαρόν κύριον;

ΡΙΡΗ. Θαρρώ πως ή είδοποίησίς μου σάς άφορξ.

ΠΕΠΕ. Είναι δική σας ή είδοποίησις αυτή; Μά τότε άφορξ και σάς ή είδοποίησις ή δική μου.

ΡΙΡΗ. Λαμπρά! Τότε έλάτε να συμφωνήσουμε. Για να δώ; (Τον κοιτά έξεταστικά). Μου κάνετε!

ΠΕΠΕ. Και γιατί πρόκειται να σάς κάμω δεσποινίς;

ΡΙΡΗ. Νά σάς εξηγήσω άμέσως. Στερούμαι οικογενείας και θέλω όπωσδήποτε να έχω. Λοιπόν σάς νοικιάζω!

ΠΕΠΕ. Πώς...

ΡΙΡΗ. Σας νοικιάζω για πατέρα. Θά είσθε ό πατέρας μου!

ΠΕΠΕ. Κύριε έλέησον! Και τί είδος πατέρας θάμαι;

ΡΙΡΗ. Μοντέρνος. Θά είσθε ό άρχηγός μιας μοντέρνας οικογενείας. Έχετε ιδέαν από μοντέρναν οικογένειαν;

ΠΕΠΕ. Όχι...

ΡΙΡΗ. Τότε άκούστε. Είς την μοντέρναν οικογένειαν άπαιτείται ό πατέρας να μην είναι... πατέρας. Άνα-λόγως και ή μητέρα...

ΠΕΠΕ. Κατάλαβα! Κι' ό λόγος αυτής της μανούβρας;

ΡΙΡΗ. Έ μ'α μια νέα κόρη, δεν μπορεί να παρουσιάζεται στα κέντρα χωρίς κηδεμόνα.

ΠΕΠΕ. Σας ήγνωνσα πληρότατα. Η μοντέρνα οικογένεια πρέπει να σχηματισθή χάριν της μοντέρνας κόρης. Λοιπόν είς τό έργον δεσποινίς. Είμαι είς την διάθεσίν σας.

ΡΙΡΗ. Μία στιγμή παρακαλώ. Διηγθήτε μου δι' όλων τη ζωή σας.

ΠΕΠΕ. Δεν τό αναβάλλουμε κατόπιν της συμφωνίας;

ΡΙΡΗ. Όχι, είναι άπαραίτητον να μάθω έκ των προτέρων τά καθ' ύμας. Σταθήτε και θά σάς ρωτάω έγώ. Δεν μου λέτε; Προυπήξατε μήπως πατέρας;

ΠΕΠΕ. Ά, κατάλαβα. Προτιμώνται οι προυπάρχοντες! Λοιπόν ναί δεσποινίς. Προυπήξα.

ΡΙΡΗ. Εύδοκίμησατε είς τό στάδιον αυτό;

ΠΕΠΕ. Άσφαλώς ήδονόκησα. Ύπηρεξα πατέρας υποδειγματικός. Άλλά δεν εξαρτάται τό πέν απ' τον πατέρα δεσποινίς! Είναι κι' ό διάλογος ή μητέρα στη μέση. Κοντολογής έγώ έπραξα τά καθήκοντά μου, αλλά ή γυναίκα μου, έστειλε τό σπιτικό ούτε οικογένεια!

ΡΙΡΗ. Πού εύρίσκειται τώρα ή γυναίκα σας;

ΠΕΠΕ. Νά ζήτε δεσποινίς μόνον για τη γυναίκα μου μη με ρωτάτε.

ΡΙΡΗ. Καλά δεν μ' ενδιαφέρει. Για να σάς δώ άλλη μιά φορά; (Τον εξετάζει). Λαμπρά! Έχετε τό ύφος του πατέρα. Λοιπόν έτελείωσε. Σας νοικιάζω!

ΠΕΠΕ. Καί τι νοίκι θά μου κόψετε;

ΡΙΡΗ. Πεντακόσιες δραχμές τό μήνα, μια τριμηνία προκαταβολικής, τροφή και κατοικία.

ΠΕΠΕ. Ρουχα;

ΡΙΡΗ. Ά, ναί και ρούχα και ύπηρεσία. Και άν μείνω εύχαριστημένη θά σάς αύξήσω την έπιχορήγησιν.

ΠΕΠΕ. Ά, αλήθεια, ξέρετε χορό;

ΠΕΠΕ. Τους παλαιούς, βάλες, πόλκα.

ΡΙΡΗ. Άπό σήμερα πρέπει ν' άρχίσετε τσάρλεστον. Ο χορός είναι για σάς υποχρεωτικός στα κέντρα που θά πηγαινούμε.

ΠΕΠΕ. Τι να γίνη δεσποινίς, άφου μπήκα στο χορό...

ΡΙΡΗ. Και τώρα πάρτε τη διεύθυνσί μου και πηγαίνετε στο σπίτι να με περιμένετε.

ΠΕΠΕ. Συγγνώμη δεσποινίς. Στο σπίτι πρέπει να μ'ω σάν πατέρας βέβαια;

ΡΙΡΗ. Βεβαίωτατα. Και έλπίζω έντός της ημέρας να σάς στείλω και τη μητέρα....

ΕΙΚΩΝ ΔΕΙΓΤΕΡΑ

(Είς τό σπίτι της δεσποινίδος Ριρής).

ΠΕΠΕ. (Στον ύπηρετη). Ετοίμασε μου τσάι, βούτυρο, ζαμπόν, μαρμελάδα και βουτήματα. Πόσων βαθμών θερμοκρασία είναι τό μπάνιο;

ΥΠΕΡΕΤΗ. Είκοσιοντά.

ΠΕΠΕ. Λαμπρά, έλα να μου κάμης μασσάζ. Για να ιδώ τά χέρια σου; (ό ύπηρετης άπλώνει τις παλάμες)

Χρμ! Έχουν ρόζους· δεν μου κάνουν.

ΥΠΕΡΕΤΗ. Άς πάω λοιπόν να ετοιμάσω τό τσάι: (Ακούεται τό κουνούνη της πόρτας) Μπά; Έπίσκεψις. (Πηγαίνει και άνοίγει την πόρτα. Μπαίνει ή Μανιά. Είναι μια μεσοκόπη, ψηλή, κοτσανάτη, με σουβλερό πηγούνι και μύτη πιδ σουβλερό. Έκείνο όμως που είναι πιδ σουβλερό απ' όλα είναι τό βλέμμα της. Καθώς σε κοιτάζει τό νοιώθεις να σε τρυπάη σαν άτσάλινο καρφί. Είς τό αντίκρουσμά της ό ύπηρετης όπωσδήποτε όρμεμφύνως) Ποιον ζητάτε κυρία;

ΜΑΝΙΑ. Είμαι ή μητέρα της κυρίας σου.

ΥΠΕΡΕΤΗ. Ά, περάστε...

(Μπαίνει ή Ριρή).

ΡΙΡΗ. Μαμά!..

ΜΑΝΙΑ. Άχ, κόρη μου (Έναγκαλισμός φιλήματα. Ο ύπηρετης άποσύρταται)

ΡΙΡΗ. Φτάνει! Μη μη φιλάτε άλλο. Είμαστε μόνες.

Περιορισθήτε στο ρόλο σας. Η κάμαρά σας είναι έδω άριστερά. Περάστε και βουλευθήτε προς τό παρόν δπως μπορείτε. Ά, ναί, τί ήθελα να σάς πώ; Μούπατε χθές πως είσθε ζωντοχήρα.

ΜΑΝΙΑ. Ναί.

ΡΙΡΗ. Πρό πόσων έτών έχετε πάρει διαζύγιο;

ΜΑΝΙΑ. Πέντε πέντε χρόνια.

ΡΙΡΗ. Ήτανε ήλικιωμένος ό άνδρας σας;

ΜΑΝΙΑ. Άνέκαθεν! Ήτανε γέρος απ' τον καιρό που τον πήρα.

ΡΙΡΗ. Γι' αυτό τον χωρίσατε;

ΜΑΝΙΑ. Καί γι' αυτό και για πολλούς άλλους λόγους. Δεν ύπήρχε έλάττωμα που να μην τό είχε άπάνω του. Έγώσότης, φαγές, γλωσσάς, τεμπέλης, γυναικάς, ψεύτης, υποκριτής.

ΡΙΡΗ. Φτάνει, φτάνει. Έλπίζω να είσθε πιδ τυχερή με τό νέο σας σύζυγο.

ΜΑΝΙΑ. (Σαρτισμένη). Ποιά σύζυγο καλέ;

ΡΙΡΗ. Τόν «μπαμπά μου». Άφου εκείνος είναι μπαμκάς μου κ' έσείς «μαμά μου», μεταξύ σας φυσικά είσαστε σύζυγοι, άνδρόγυνο... Και πού ξέρετε; Μπορείτε να γίνετε κι' αληθινά.

ΜΑΝΙΑ. Όχι, όχι. Είμαι πολύ δύσκολη...

ΡΙΡΗ. Καλά· σ' αυτά τά ζητήματα έγώ δεν παρεμβαίνω. Τό μόνο που θέλω κι' απ' τους δύο σας είναι να είσθε προσεκτικοί στο ρόλο σας, να παίζετε τους γονείς με έπιτυχία. Έλπίζω ότι θά τά καταφέρετε. Άργότερα που θάνε κ' εκείνος έδω, θά κάνουμε μια πρόβα γενική κ' οι τρεις (Άποσύρταται).

ΜΑΝΙΑ. (Μόνη). Χρμ! Νά δούμε πως θά τά πάμε μ' αυτόν...

Αν είναι κανένας βλάκας, όπως είναι οι περισσότεροι άνδρες, πάει καλά, πέρνω τό κουμάντο έγώ. Μ' αν είναι κανένας στριμμένος... (Βηματίζει, έχοντας γυρισμένα τά νώτα προς τό λουτρό).

ΠΕΠΕ. (Βγαίνει απ' τό δωμάτιο του λουτρού) Ω, μια γυναίκα άγνώστη, που μουρμουρίζει μόνη της.

Άς είναι, τίποτα δεν με εκπλήττει πλέον.

ΜΑΝΙΑ. Κάποιος μιλάει... (Στρέφει και άντικρύζει τον Πεπέ).

ΠΕΠΕ. Μαντάμ... Ω! Τι βλέπω!.. Η γυναίκα μου!

ΜΑΝΙΑ. Ο άνδρας μου!

ΠΕΠΕ. Όχι, όχι! Δεν είναι θαλαμπαπάτη. Είσ' εσύ!

ΜΑΝΙΑ. Ο προκομμένος υιός μου! (Στον Πεπέ) Πώς βρέθηκες έδω;

ΠΕΠΕ. (Με πόση). Είμαι ό πατέρας!

ΜΑΝΙΑ. Κ' έγω ή μητέρα!

ΠΕΠΕ. Τόμπαλα! Διότι σαν να λέμε είμαστε σύζυγοι!

Ά, αυτό δεν τό δεχόμαι! Αυτό δεν μπορεί να γίνη!

ΜΑΝΙΑ. Άπ' τό στόμα μου τό πήρες! Λοιπόν, χάρη μου κανείς να ξεκουμπιστώ!

ΠΕΠΕ. Έγώ να ξεκουμπιστώ; Για μιλα καλύτερα!

Έχω προτεραιότητα έδω μέσα!

ΜΑΝΙΑ. Έδω δεν έχει να κάμη ή προτεραιότης. Όχι είσαι εσύ είμαι κ' έγώ. Στη δεσποινίδα έναπόκειται να διαλέξη μεταξύ των δύο μας. Και φυσικά δεν θά προτιμήση ποτε τό μούτρα σου, όταν άκούση από τό στόμα μου τί άποφύγιά έδοκίμασες ως πραγματικός πατέρας.

ΠΕΠΕ. Νά τα μας! Σάμπως εσύ να μην άπέτυχες καταγυδώς στο ρόλο της πραγματικής μητρός. Οι παλαιοί μας γείτονες εύτυχώς ύπάρχουν και μπορούν να πουν τί μάνα και τί σύζυγος ύπηρεζες.

ΜΑΝΙΑ. Ψεύτη, ψεύτη! Έπλήρωσες άνδράπους για να με κακολογούν. Μά δεν θά σου περάση! Ένός της ημέρας θά σε δώσω απ' έδω, όπως σ' έδωσα κ' από τό άλλο σπίτι.

ΠΕΠΕ. Έ, λοιπόν κόβω τό κεφάλι μου πως μ' έρω

ΑΠΟ ΕΝΑ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΩΔΗ ΠΕΡΙΠΛΟΥΝ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΑΣ
ΕΙΣ ΤΑΣ ΑΚΤΑΣ ΤΩΝ ΤΡΩΓΛΟΔΥΤΩΝ

Ο ΠΟΛΥΠΛΑΓΚΤΟΣ κ. Σ. ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ ΙΣΤΟΡΕΙ ΤΑ ΟΣΑ ΕΙΔΕ

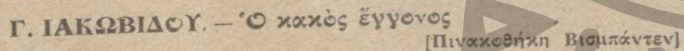
μάσια! Εἴσατε ἀπαράμιλλοι, ἀταίριαστοι. Π
τὸ ρόλο σας θαυμάσια.... Σᾶς παρακαλῶ ν
νετε καὶ σᾶς αὐξάνω τὸ μισθό....

οι- φρασι ξεπέφτει σὲ ἀπλὴν ἀφήγησις. . .

Γ. ΙΑΚΩΒΙΔΟΥ. — Ὁ κληρὸς ἔγγονος

Ἐπρωτοστάτησεν εἰς
τὴν διαδήλωσιν, ἥτις
ἐγένετο ὅταν ὁ Δελη-

Ἐκεῖ ἀπομονωμένη καὶ ἀνεπιβόουσα ἡ μάχη ἐκείνη τοῦ Δελφινίου ἀπέθανεν, ὅληα δὲ ἀνὰ τοὺς Ἰερεῖς Κηφισιάδα· ἵναι τοῦ Ἑλλήνος ποταμοῦ ἐκάλυψαν τὸν ὄλεθρον τῆς.



«Κάτω, έφώναξε
ο Δαναΐδας, έξω
ταράχτες που έπαινε
τις κυρίες γιατί πε-
ρμένα να τσιμπή-
σαι την ουρά της
Ταυρώχου.
«Ο γαστρονόμος ή-
λπιζε έξελιξη, να
επείθετε κυρίες, ό-
τι την Βουλή, ήζο-
νουνται να ξακου-
σάνε ελχόν, ήμεις
Σύγγροι να συμ-
πληρώσουμε.
«Έτσι, δεν έφαι-
νε το δακτυλίδι της
Βολής ή Ρουκού. Έπα-
σηματισμούς και δ-
ήματα να έξελ-
πύον του οίκου
«Έτσι απονομούν
απέναντος, ήμεις
έχουμε, να δι-
αφάνη, όλοι να
απολαύουν ή
Κηφισία, να
απολαύουν ή
Ελληνία, να
απολαύουν τον
χρόνο της.

ΜΙΑ ΣΕΙΡΑ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ : Ο Κ. Γ. ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ

Ἡ Ἑλληνικὴ τέχνη μεταξὺ τῶν πρώτων καλλιτεχνῶν τῆς ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ἓνα Ἰακωβίδην. Ὁλιγόλογος, ἐργατικός, μοιράζων τὸν ἑαυτὸν του, εἰς καλλιτέχνην καὶ καλὸν ὑπάλληλον, προσφέρει εἰς τὸ ἔθνος του ὅ,τι δύναται. Διδάσκει ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν εἰς τὴν Σχολὴν τῶν Καλῶν Τεχνῶν καὶ εἶνε καὶ Διευθυντὴς αὐτῆς, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ μεγάλου Λύτρα.

Ἐγεννήθη εἰς τὴν Μυτιλήνην τῷ 1858 καὶ, νέος ἀκόμη, σχεδὸν παιδάκι, ἦλθε εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ νὰ σπουδάσῃ γλύπτει. Εἶδεν εἰς τὴν Σμύρνην, ὅπου συνώδευσε τοὺς γονεῖς του, ἔργα τοῦ ἐκ τῶν πρώτων Ἑλλήνων γλυπτῶν Φυτάλη καὶ ἡ φιλοδοξία του, ἡ μᾶλλον μιὰ καλλιτεχνικὴ παρόρμησις τὸν ἐγένευσεν ἐπιθυμίαν νὰ γίνῃ κ' ἐκεῖνος γλύπτης.

Τὸ Πολυτεχνεῖον τότε ἐστεγάζετο εἰς τὸ οἶκημα ὅπου σήμερον τὸ Ὁδεῖον Ἀθηνῶν, εἰς τὴν ὁδὸν Πειραιῶς. Διευθυντὴς του ἦτο ὁ Σκαλιστήρης. Ὁ Ἰακωβίδης ἠκολούθησε καὶ τοὺς δύο κλάδους τῆς Τέχνης: τὴν Ζωγραφικὴν μὲ τὸν Λάντζαν, καὶ τὴν Γλυπτικὴν μὲ τὸν Δρόσον, ἀριστεύων πάντοτε. Ἡ ἰδιοφυΐα του διὰ τὴν ζωγραφικὴν ἐφάνη ἀμέσως, ὁ δὲ Λύτρας, διορισθεὶς τότε καθηγητῆς τῆς Ζωγραφικῆς μετὰ τὴν ἐπάνοδόν του ἀπὸ τὴν Γερμανίαν, προέτρεπε τὸν Ἰακωβίδην νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὴν Ζωγραφικὴν. Ἀπὸ τότε ἔδειχνε τὸ ἐξαιρετικὸν ἔργον τοῦ χρωματιστοῦ καὶ τοῦ σχεδιαστοῦ. Ἡ γλυπτικὴ ὅμως ἦτο προικισμένη μετὰ κάποιον ἐτήσιον διαγωνισμὸν καὶ ὁ Ἰακωβίδης ἔμεινε σπουδάζων καὶ τὴν γλυπτικὴν, λαμβάνων δὲ πάντοτε τὸ βραβεῖον. Μετὰ τὸ τέλος τῶν σπουδῶν του ἔλαβε ὑποτροφίαν διὰ νὰ σπουδάσῃ εἰς τὴν Εὐρώπην κατόπιν διαγωνισμοῦ καὶ μετέβη εἰς τὸ Μόναχον. Ἡ περίφημος σχολὴ τοῦ Πιλλότι εἶχε μετατραπῇ εἰς ἀκαδημίαν καὶ ὁ Πιλλότι ἦτο διευθυντής. Ὁ Λέφτς καὶ ὁ Γκαμπριέλ Μάξ ἦσαν οἱ διδάσκαλοι τοῦ Ἰακωβίδου.

Ὁ Ἕλλην καλλιτέχνης δὲν ἤσκησε νὰ διακριθῇ μεταξὺ τῶν πολλῶν μαθητῶν τῆς ἀκαδημίας καὶ ἔλαβε καὶ τὸ χρυσοῦν βραβεῖον, ἀποφοιτῶν, διὰ τὴν Κρέουσιν. Τὸ ἔργον αὐτὸ τοῦ Ἰακωβίδου, μὲ ἐπίδρασιν ρωμαντισμοῦ, κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς, εἶνε ἀπὸ τὰ ὠραία ἔργα τῆς σχολῆς ταύτης.

Ἡ κριτικὴ ἐδέχθη πολὺ εὐμενῶς τὰ ἔργα τοῦ Ἑλληνος ζωγράφου. Ἐξετιμήθη πολὺ ἡ χρωματιστικὴ δροσερότητις καλέττας του καὶ ἡ ἀκριβολόγος μελέτη τῶν λεπτομερειῶν, ἡ ἀνευ μικρολογιῶν, ἡ μὴ κουράζουσα ἀλλὰ θέλγουσα.

Τὰ θέματα τῶν συν-



Ὁ καυγᾶς

[Πινακοθήκη Λειψίας]



Τὰ μικρὰ βόσκινα

[Εὐρίσκειται εἰς Ἀμερικανικὴν Πινακοθήκην]

θέσεών του ἦσαν ἀπλὰ, παρμένα ἀπὸ τὴν τριγύρω ζωὴν του. Καὶ ἔζη εἰς τὴν Γερμανίαν ὁ Ἰακωβίδης. Αἱ χαριτωμένα σκηναί, μικρὰ ποιήματα ἀπὸ τὴν παιδικὴν ζωὴν τῆς Γερμανίας, θὰ μείνουν πάντοτε ὡς δείγμα τοῦ ὅτι ἡ τέχνη δὲν ἔχει οὔτε σχολὰς, οὔτε τοπικὰς ἐπιρροὰς, ὅταν εἶναι εὐκρινὴς καὶ αὐθόρμητος.

Κατὰ τὸ 1900, ἐπὶ πρωθυπουργίας Γεωργίου Θεοτόκη, συνέστη ἡ Πινακοθήκη καὶ ἐκλήθη ὁ Ἰακωβίδης εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ νὰ ἀναλάβῃ τὴν Διεύθυνσίν της. Ἡ Σχολὴ τῶν Καλῶν Τεχνῶν τὸν προσέλαβεν ὡς καθηγητὴν, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Λύτρα, ἐπισυμβάντα κατὰ τὸ ἔτος 1910, διωρίσθη Διευθυντῆς τῆς Σχολῆς, διδάσκων καὶ ἐργαζόμενος πάντοτε.

Ὁ Ἰακωβίδης, ἐκτὸς τῶν οἰκογενειακῶν σκηνῶν, ἐξωγράφησε καὶ προσωπογραφίας. Μίαν ἐξ αὐτῶν, τὴν σύζυγον τοῦ Γκαμπριέλ Μάξ διαπραγματεύετο κατ' οὐτὰς νὰ ἀγοράσῃ ἡ Πινακοθήκη τοῦ Μονάχου. Τὰ ἔργα του εἶνε σκορπισμένα παντοῦ, κατέχοντα πάντοτε τιμητικὰς θέσεις εἰς Πινακοθήκας τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς.

Ἡ ἰδική μας Πινακοθήκη ἔχει τὸ Κοντσέρτο του.

Ὁ Κακὸς ἔγγενος εὐρίσκειται εἰς τὴν Πινακοθήκην τοῦ Βισμπάντεν, καὶ ὁ Καυγᾶς εἰς τὴν Λειψίαν. Πολλὰ ἀπὸ τὰ ἔργα του εὐρίσκονται εἰς τὴν Ἀμερικὴν.

Ὁ Ἰακωβίδης ἔλαβε πολλὰ βραβεῖα εἰς ἐκθέσεις τῶν Παρισίων (1889), τῆς Χάγης (1900), τοῦ Βερολίνου (1891), τοῦ Μονάχου (1893) καὶ εἰς τὴν Ἐκθεσὶν τῆς Βρέμης ὅπου ἔλαβε τὸ ἀνώτερον βραβεῖον: τὸν χρυσοῦν κλάδον τιμῆς.

ΣΤΕΦ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Λόγω πληθώρας ὑλῆς ἀναβάλλομεν διὰ τὸ ἔρχομενον φθύνον τὴν μονοχρωματικὴν ἀναπαράστασιν τεσσάρων ἄλλων ἔργων τοῦ κ. Ἰακωβίδου, ἀντιπροσωπευτικῶν τῆς τέχνης του.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

Κουὲς Κ. Πάπην, Θεσσαλονίκην. — Αὐτὸ εἰς τὸ «Χαρὶς γοημιτισμοῦ» περιμένει ἡ παύσην, δι' αὐτὸ καὶ τὴν ἰσχυρὰν ἐντύπωσιν. Ζητεῖτε ἀπὸ τὸν κ. Λογιστὰν τὴν ἀντιγραφήν τοῦ ποιήματός σας. Αὐτὸ τὸ ποίημα ἐντυπώσατε καὶ ἀντιγράψατε ἀπὸ τὴν παλαιότητα ἔργον τοῦ Ν. Πολίτου: «Ἐκλογαὶ ἀπὸ τὴν τραγῳδίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ» σ. 238 σ. 244 (α' ἐκδ.) σ. 272 (β' ἐκδ.). Σας παρακαλοῦμεν... Δ. Σουρ., Ἐνταῦθα — Καλωσύνη σας! Προσέχετε τὸ καλλιτεχνικόν. Ὅσον ἔστι πλῆθος οὐσίας σας, ἵνα ἐνθὰ ἀποκαλυφθῇ ἡ γὰρ ἀπὸ τοῦ ποῦ δὲν λαμβάνομεν μόνον ποῦ δὲν λαμβάνομεν ἐπ' οὐκί μᾶς εἶνε τὸ καλὸν οἱ ἄλλοι. Γιατί; Γὰρ νὰ ἴδωμεν ποιοῦμεθα εὐκόλῃ ἐμῶς; ἢ εἶνε καλλιτέρας νὰ κρίνομεν ἐάντ' ὡς ἀποστή;